



Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Peuterspeelzaal De Finnjol

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 1 oktober 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 13 juni 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderopvang De Finnjol. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal)achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie 2019. Kinderopvang De Finnjol maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

- We zien dat de pedagogisch medewerkers op de peutergroep van De Finnjol rekening houden met wat de peuters nodig hebben. Ze werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers voeren veel gesprekken met de peuters, zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren.
- Er is op de peutergroep van De Finnjol aandacht voor om de peuters fijn samen te laten spelen. Dat gebeurt buiten maar ook binnen, in de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen in de hoeken de speelmogelijkheden bij ieder thema aan, waardoor de peuters in het spel nieuwe ervaringen opdoen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve en deskundige manier met de peuters om.

Kinderopvangorganisatie: GO!
Lelystad

LRK-nummer: 687411087

Totaal aantal doelgroeppeuters: 11

- De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden of als er zorgen zijn. Wanneer een peuter een zorgelijke ontwikkeling laat zien, bespreken de pedagogisch medewerkers met de ouders hoe er hulp kan komen. Dat kan hulp zijn van buitenaf (bijvoorbeeld een logopediste) of vanuit de eigen organisatie (GO!).
- De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. Dat is vaak de basisschool (De Finnjol) waar de peutergroep is gevestigd. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.
- De leiding van het kinderdagverblijf werkt samen met de pedagogisch medewerkers aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. Jaarlijks maakt de leiding samen met het team een plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk. In de gesprekken die we hierover hebben gevoerd, werd duidelijk dat het team dit met enthousiasme en inzet doet. Er is een goede gerichtheid op het eigen handelen.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op De Finnjol.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, de locatiemanager, de vve-coach (die tevens vve-adviseur is- in dit rapport wordt dit door elkaar gebruikt) en de beleidsmanager van GO!. Aan het eind van het onderzoek hebben wij de resultaten besproken met de locatiemanager, de vve-coach en de beleidsmanager van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het

onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

-  Kan beter
-  Voldoende
-  Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op De Finnjol.

Conclusie

De kwaliteit van de voorschoolse educatie op De Finnjol is helemaal op orde. We onderzochten acht standaarden, waarvan we er drie als 'goed' hebben gewaardeerd en vijf als 'voldoende'. Op De Finnjol werken de pedagogisch medewerkers met een integraal vve-programma, zodat er voor de peuters een compleet aanbod is waarmee de ontwikkeling wordt gestimuleerd. Spelen is daarin belangrijk en de pedagogisch medewerkers laten in hun handelen zien dat ze bekwaam zijn. Ze volgen de peuters in hun ontwikkeling en informeren de ouders daarover. Ze dragen de gegevens 'warm' over aan de basisschool waar de peuter heen gaat. De pedagogisch medewerkers zijn deskundig, ze blijven bij door scholing te volgen en ze zijn goed op elkaar ingespeeld.

Context

Peutergroep De Finnjol is sinds jaar en dag gevestigd in het gebouw waar ook de gelijknamige basisschool in is gehuisvest. Er zijn geen drempels tussen de beide organisaties (basisschool en peutergroep). De samenwerking is een tijdje wat minder geweest, maar de laatste jaren is er weer sprake van goed wederzijds contact en samenwerking. Een groot deel van de peuters stroomt door naar deze basisschool. Van beide zijden is er een intentie zichtbaar om de kinderen uit de buurt optimale ontwikkelingskansen te bieden.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft in april 2019 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op de peutergroep van De Finnjol.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen			<i>h</i>
OP6 Samenwerking			<i>h</i>

OP1. Aanbod

Het aanbod waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers van de peutergroep werken met een vve-programma. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. Zo bereiden de pedagogisch medewerkers de peuters voor op een optimale start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. Er is aandacht is voor het thema waarmee de peuters spelen en werken en er zijn voldoende spelmaterialen waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen of nieuwe ervaringen opdoen, bijvoorbeeld op het gebied van de ontluikende geletterdheid en gecijferdheid maar ook in het bewegen en samen spelen.

OP2. Zicht op ontwikkeling

Het zicht op ontwikkeling dat de pedagogisch medewerkers hebben op de peuters, waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan daarmee na hoe de ontwikkeling van de peuters verloopt en waar die stagneert of juist verrassend is. Er is in de overkoepelende organisatie (GO!) frequent de mogelijkheid voor de pedagogisch medewerkers om de ontwikkelingen van de peuters te bespreken met de vve-coach. Die is regelmatig op de locatie en zij bespreekt met de pedagogisch medewerkers wat zij nodig hebben, als dat van belang is voor de peuters met extra zorg of aandacht.

Drie maanden na binnenkomst van een peuter, vindt er een gesprek plaats met de ouders. De taaltoets die dan is afgenomen, geeft informatie over de ontwikkeling van de peuter en de pedagogisch medewerkers bespreken dit met de ouders.

De voorschool gebruikt de observatiegegevens ook om doelen te stellen en passende educatie te bieden aan de peuters. De pedagogisch medewerkers evalueren dit regelmatig en stellen de doelen bij in het educatieve aanbod, als dat nodig is. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters.

De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders. Maar ook kunnen de ouders in de groep op een speciaal bord zien 'wat mijn kind heeft gedaan deze week'.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd en ook gezien hoe de peuters daarop reageerden.

Het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers waarderen we als goed. De reden daarvoor is dat we hebben gezien dat er deskundig en beredeneerd werd gehandeld in de peutergroep. De pedagogisch medewerkers toonden zich daarbij reflectief en lerend in hun eigen handelen: zij zijn een team dat samenwerkt, elkaar aanvult en versterkt in het werk met de peuters.

Op de dag van het inspectiebezoek zorgden de pedagogisch medewerkers voor een warm en respectvol klimaat waarin ruimte was voor eigen initiatief van de kinderen. Voor de peuters was tegelijkertijd ook duidelijk welke afspraken er zijn in de manier waarop ze met elkaar en met de volwassenen om horen te gaan. De pedagogisch medewerkers handelden daarin consequent en duidelijk.

In de planning was te zien dat de pedagogisch medewerkers opbrengstgericht werken en doelen stellen waarmee ze aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling van de peuters. Daarnaast handelden ze zo dat de peuter zich al spelend vaardigheden of kennis eigen kan maken. Dit deden de pedagogisch medewerkers met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Zij zorgden ervoor dat de peuters activiteiten bijwoonden die voor hen bedoeld waren. Daardoor waren de peuters actief en betrokken.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over het dagdeel verdeelden en dat de tijd

effectief werd benut. Zij stemden de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Zij gebruikten bij de instructies en opdrachten passende werkvormen en zo ontstond ruimte voor spel en interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters. Dat alles gebeurde op een prettige en voor de kinderen enthousiaste en uitnodigende wijze. De pedagogisch medewerkers gingen daarbij actief na of peuters de opdrachten begrepen en of ze daarmee hun doelen gehaald hadden.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als goed.

We stellen vast dat er veel partijen zijn rond de peuter, waarmee de medewerkers van De Finnjol constructief samenwerken om de ontwikkeling van de peuter zo goed mogelijk te ondersteunen en te begeleiden.

In de eerste plaats werken de leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroeppeuters uit te wisselen. Voor de peutergroep De Finnjol is dat vooral de basisschool die in hetzelfde gebouw is gevestigd. De afspraken die in de gemeente Lelystad zijn gemaakt over de overdracht van peuters naar de basisschool, zijn hierin leidend. De voorschool geeft aan de basisschool (de leraar van de kleutergroep of de intern begeleider) door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij of zij dit gevolgd heeft en welke ontwikkelingen de peuter heeft doorgemaakt.

Vervolgens ziet de voorschool de ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen. Daarbij is ook de samenwerking met de basisschool van belang. Er zijn namelijk geregeld gezamenlijke activiteiten voor de ouders van zowel de peuters als de leerlingen van De Finnjol. De pedagogisch medewerkers betrekken daarnaast de ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter. Zij informeren ouders over het thema en over de spelletjes en activiteiten die daarin plaats vinden en zij stimuleren hen regelmatig om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. De ouders met wie we spraken, geven echter ook aan dat zij niet alle activiteiten als zinvol ervaren. In de ontwikkelingen rond de 'talentgroep' zal dit verder als een nadrukkelijk aandachtspunt worden versterkt door de kinderopvangorganisatie.

Tot slot is er, naast samenwerking met de basisscholen en de ouders, volop samenwerking met andere maatschappelijke en sociale partijen, zoals de jeugdhulpverlening, de logopediste of de jeugdverpleegkundige.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		•	

OR1. Ontwikkelingsresultaten

We waarderen deze standaard als voldoende.

De leiding, de vve-coach en de pedagogisch medewerkers stellen doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. Daarbij hanteren de pedagogisch medewerkers opbrengstgericht werken als een uitgangspunt van denken en handelen.

Gegevens uit het volginstrument die gaan over de behaalde resultaten in de ontwikkeling van de peuters, worden in het kader van de gemeentelijke resultaatbepaling naar de gemeente verstuurd.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur			•
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard Kwaliteitszorg waarderen we als voldoende.

Kinderopvangorganisatie GO! heeft doelen geformuleerd om de eigen kwaliteit in de kinderopvang (ook ten aanzien van de voorschoolse educatie) steeds te verbeteren. De leiding en de vve-adviseur van de peutergroep in het kinderdagverblijf evalueren via een cyclische werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan en bewaken daarbij of de peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg brengt de leiding, in samenwerking met de vve-adviseur, regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers en andere afspraken en werkwijzen van de peutergroepen, in beeld. Dat gebeurt met behulp van zgn. ontwikkellijsten (over bijvoorbeeld het beredeneerd pedagogisch didactisch handelen). De bevindingen

hieruit leiden tot ontwikkelpunten om de kwaliteit te verbeteren. Dit cyclisch proces wordt in organisatie ook wel 'de kwaliteitskalender' genoemd.

KA2. Kwaliteitscultuur

De kwaliteitscultuur op De Finnjol waarderen we als goed.

De reden dat we deze standaard als goed waarderen, is gelegen in het feit dat we in de verschillende gesprekken en uit diverse beleidsdocumenten een beeld verkregen van ambitieus en reflectief handelen in De Finnjol.

Het beleid van de voorschool om de kwaliteit van de voorschoolse educatie en de ambities daarbij te realiseren, wordt sterk gedragen door de pedagogisch medewerkers op peuterspeelzaal De Finnjol. Er zijn voor hen steeds mogelijkheden om zich te (laten) scholen, maar ze zijn ook zelf ambitieus en medeverantwoordelijk voor de eigen professionalisering. Er is een grote bereidheid bij de pedagogisch medewerkers om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren. Dat blijkt uit de mate waarin en de wijze waarop zij zelf aangeven om zich voor bepaalde scholing aan te melden of op te geven, passend bij wat ze willen leren. Een mooi voorbeeld hiervan is dat de peutergroep van de Finnjol als een zgn. talentgroep werkt: kenmerkend daaraan is een intensief aanbod voor peuters met veel extra aandacht voor taalverwerving. De organisatie loopt daarmee naar eigen zeggen vooruit op landelijke ontwikkelingen en heeft samen met pedagogisch medewerkers ambitieuze plannen geformuleerd.

Een ander kenmerk van de kwaliteitscultuur is dat Kinderopvangorganisatie GO! werkt met vve-coach, die samen met de beleidsmanager en de ondersteuner pedagogische kwaliteit, de expertisegroep vve vormen. De vve-coach ondersteunt bij vragen die de pedagogisch medewerkers hebben over peuters en hun ontwikkeling. Daarnaast werkt zij actief mee op de groep en draagt tegelijkertijd concreet bij aan ontwikkelingen die voor vve op de locatie van belang zijn.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We zien dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling tussen de pedagogisch medewerkers.

KA3. Verantwoording en dialoog

De wijze waarop de organisatie werkt aan verantwoording en dialoog waarderen we als voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. We zien ook dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. Een voorbeeld daarvan is de samenwerking met externe partijen die kan leiden tot een doelgerichte gezamenlijke aanpak, zoals dat bijvoorbeeld het geval is bij de talentgroep waarin De Finnjol gaat participeren.

Uit het gesprek dat we voerden met een aantal ouders blijkt dat de voorschool voldoende open staat voor wensen en voorstellen die de ouders hebben en dat de informatievoorziening die de ontwikkeling van de kinderen betreft, voldoende is. De ouders waarderen het bijvoorbeeld dat de pedagogisch medewerkers zelf actief handelen wanneer een vve-indicatie nodig is. Wel zijn zij kritisch over de wijze waarop zij worden betrokken bij informatie over de organisatie en de werkwijze. Het 'oudercafé' dat samen met de basisschool wordt georganiseerd, valt op een ongunstig tijdstip en de werkwijze met 'de verteltassen' zou grondig kunnen worden geëvalueerd, aldus de ouders.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

PSZ de Finnjol is zeer trots op het mooie rapport dat er is geschreven na het onderzoek naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

De pedagogisch medewerkers op de peuterspeelzaal hebben goed zicht op wat de peuters nodig hebben en kunnen gericht de peuters in hun ontwikkeling stimuleren. De ouders zijn een belangrijke partner en worden uitgenodigd en betrokken bij de activiteiten en de doelen hiervan op de peutergroep.

We zijn trots op onze pedagogische medewerkers en trots dat de onderdelen 'kwaliteitscultuur', het 'pedagogisch-educatief handelen' en de 'samenwerking' als goed zijn beoordeeld.

Wij vinden het bij GO! Kinderopvang erg belangrijk om ons te blijven ontwikkelen en we zullen, naast ons eigen kwaliteitssysteem, dit rapport gebruiken om de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de Finnjol maar ook op andere vestigingen van GO! Kinderopvang verder te verbeteren.

Judith Farjon
Locatieleider PSZ de Finnjol
GO! Kinderopvang, Lelystad